

Поддържане на здравето в Европа: нашата визия за бъдещето

Цели и стратегии на ECDC за периода 2007—2013 г.

Надписи на фотографиите

Всички фотографии © ECDC, с изключение на:

Предна корица, в средата; страница 2 ©CDC. Courtesy of Cynthia Goldsmith; Jacqueline Katz; Sherif R. Zaki

Страница 4 © stockxpert.com

Страница 5 © World Lung Foundation

Страница 8, ляво © US National Museum of Health and Medicine

Страница 9 © CDC

Страница 14, вдясно © istockphoto.com

Страница 16, ляво © Photodisc

Страница 16, вдясно © CDC. Courtesy of Dr Edwin P Ewing, Jr

© Европейски център за профилактика и контрол върху заболяванията, 2009 г.

ISBN 978-92-9193-132-3

doi:10.2900/20763

Възпроизвеждането е разрешено, при условие че е посочен източникът. Всички фотографии в настоящата публикация са със защитено авторско право и не могат да бъдат използвани за други цели освен за целите на настоящата публикация без изричното съгласие на притежателя на авторските права.

Важно:

Настоящият документ се предоставя само за сведение. *Поддържане на здравето в Европа: нашата визия за бъдещето* обобщава основните точки от *Стратегическата многогодишна програма за периода 2007–2013 г.* на ECDC по начин, който е напълно разбираем за широката публика. Въпреки старанията ни да отразим духа на оригиналния документ, някои важни нюанси може да са се загубили в процеса на неговото обобщаване. Читателите, които искат да разполагат с достоверно изложение на стратегията и целите на ECDC, трябва да се отнесат към пълния текст на *Стратегическата многогодишна програма за периода 2007–2013 г.* Той е достъпен онлайн на адрес: www.ecdc.europa.eu

Поддържане на здравето в Европа: нашата визия за бъдещето

Цели и стратегии на ECDC за периода 2007—2013 г.

Съдържание

Предговор — действия на ЕС срещу заразните болести	3
Увод	4
Заплахите от инфекциозни болести.....	5
Фактори, обуславящи риска от инфекциозни болести в ЕС днес	6
Цели и действия — Стратегически план на ECDC 2007—2013 г.....	8
Група 1: Създаване на знание	10
Група 2: Засилване на функциите на общественото здравеопазване.....	12
Група 3: Развитие и поддържане на партньорства	15
Заклучение	16

Ние имаме визията за един ЕС, където всички граждани се радват на най-добрата защита от инфекциозни болести, които най-новите средства и мерки за превенция и контрол могат да предложат.

Zsuzsanna Jakab, Директор на ECDC

Предговор — действия на ЕС срещу заразните болести

Никога досега светът не е бил толкова взаимосвързан, колкото в днешни дни. Милиони хора и тонове храни преминават през границите всеки ден. Средно на нощ в голям хотел в европейски град биват настанявани гости от дванадесет или повече държави. Появата на ТОРС през 2003 г. доказа, че епидемичните взривове от инфекциозни болести могат да се разпространяват из целия свят с невиджана досега скорост.

Добрата новина е, че през 21-ви век наличните средства за откриване и предотвратяване на епидемични взривове са по-добри, отколкото в миналото. Предизвикателство за нас е да гарантираме, че използваме тези средства достатъчно ефективно. Европейският център за профилактика и контрол на заболяванията (ECDC) е създаден през 2005 г., за да помогне на Европейския съюз (ЕС) и неговите държави-членки да отговорят на това предизвикателство. Ние имаме мандат да работим със здравните органи на равнище ЕС и на национално равнище, за да улесним сътрудничеството и да осигурим необходимата основа за ефективни действия.

Все пак броят на инфекциозните болести, представляващи заплаха за здравето на хората в ЕС, е голям. Ресурсите на ECDC са ограничени, ето защо трябва да направим избор на своите приоритети. Какви са основните действия, които трябва да предприемем на европейско равнище и които ще променят нивото на протекция на общественото здраве? За кои болести трябва да се безпокоим най-много?

През 2007 г. нашият управителен съвет одобри *Стратегическа многогодишна програма* за ECDC, която се опита да отговори на тези въпроси. Програмата се основаваше на анализ на основните заплахи от инфекциозни болести, пред които е изправена Европа, и определи областите, в които ECDC може да

повиши реално качеството на съществуващите дейности на национално равнище и на равнище ЕС. Програмата ни предоставя пътна карта за работата ни до 2013 г.

Поддържане на здравето в Европа: нашата визия за бъдещето обобщава основните точки от *Стратегическата многогодишна програма за периода 2007–2013 г.* на ECDC по начин, който е напълно разбираем за широката публика. Надявам се, че за вас тя ще бъде интересна и информативна.

Zsuzsanna Jakab
Директор на ECDC

Томтебода - централата на ЕСДС

Увод

Европейският център за профилактика и контрол на заболяванията (ECDC) е създаден през 2005 г., за да укрепи защитните сили на Европа срещу заразните болести. Той изпълнява ролята на център за информация, знание и дейности, който да подпомага и подкрепя всички институции и страни на ЕС в усилията им за откриване, профилактика и контрол на инфекциозните болести.

За да осъществи това, ECDC възприе гъвкав, целеви подход за периода 2007—2013 г. Този подход, който е изложен в настоящия документ, дава възможност на ECDC да насочи ефективно своите усилия, както и да измери тяхната ефективност. Той ще позволи също на ECDC да адаптира своята работа с оглед да отговори на новите предизвикателства още при тяхната поява и да се обогати с ново научно знание и нови методи.

ECDC насочва вниманието си към потенциално опасните развития на инфекциозните болести по целия свят и използва всички необходими ресурси за тази цел. Като нова агенция обаче ECDC е в процес на изграждане на своите собствени функции и дейности на тери-

торията на ЕС, преди да поеме рутинно една по-активна роля извън ЕС на глобално равнище. По тази причина до 2010 година работата на ECDC е съсредоточена в 27-те страни от ЕС плюс останалите три страни от Европейското икономическо пространство (ЕИП)¹.

ECDC засилва партньорството си с всички държави-членки на ЕС и страните от ЕИП, като установява формални и неформални връзки с други агенции, например Световната здравна организация. Това дава възможност на всички партньори да обменят знание, опит и научни ресурси.

Настоящият документ обобщава основните елементи на дългосрочния (2007—2013 г.) стратегически план на ECDC. На първо място той се спира на миналите и настоящите заплахи от инфекциозни заболявания в Европа. На второ, разглежда факторите, които определят колко уязвими са гражданите на ЕС по отношение на инфекциозните заболявания (наречени „детерминанти“). Трето, той представя седемте приоритетни области на работа (цели) на ECDC и действията, които ECDC планира за осъществяването на тези цели.²

1. Исландия, Лихтенщайн и Норвегия.

2. ECDC публикува първата си Стратегическа многогодишна програма за периода 2007—2013 г. през 2007 г. Пълният текст на документа се намира на адрес: www.ecdc.europa.eu

Заплахите от инфекциозни болести

Инфекциозните болести са оказвали огромно влияние върху здравето на хората в течение на историята. За чумната епидемия през 1348 г. например се смята, че е причинила смъртта на 50 милиона души в Европа, т.е. 30 % до 60 % от тогавашното население на Европа.

През XX век беше постигнат голям напредък при лекуването и профилактиката на инфекциозните болести, а именно антибиотиците и ваксините. Усъвършенстванията на ваксините доведоха до голямо намаляване или премахване на някои болести (напр. детски инфекции, полиомиелит, вариола). Напредъкът в личната и обществената хигиена в страните от ЕС и ЕИП стана причина болести като холера, коремен тиф и инфекции при раждане да станат до голяма степен неща от миналото.

Тези предимства обаче не бяха разпределени поравно между всички страни — и в самите страни има все още групи от населението, които не са се възползвали от този напредък. А нови заплахи се появяват непрестанно. Промененият начин на живот (напр. повече пътувания по света, масовото хранене, глобалният

пазар на храни, прекомерната употреба на антибиотици, промененото сексуално поведение) и изменението на околната среда застрашават голяма част от постигнатия досега напредък в здравеопазването.

Фактори, обуславящи риска от инфекциозни болести в ЕС днес

Детерминанти

Има много инфекциозни болести, които заплашват гражданите на ЕС.³ Рискът от заразяване с тези болести се влияе от редица фактори, наречени „детерминанти“. Някои от детерминантите на инфекциозните заболявания са изброени в долното каре.

Да се разберат детерминантите на едно заболяване е много важно за определянето на най-добрия начин за профилактика и контрол на това заболяване.

Координация

В ЕС има много различни институции и държави, които трябва да бъдат включени в борбата срещу инфекциозните болести. Всяка държава-членка има свое здравеопазване, като всички те имат различна организация. Едно от най-големите предизвикателства за ECDC е да развие възможностите на всички институции на ЕС и на държавите-членки да

си сътрудничат. Същото важи за различните обществени сектори и организации: например избухването на епидемия от птичи грип показва необходимостта от сътрудничество между земеделските и здравните организации, както и с тези за дивата фауна и безопасност на храните.

Профилактика

Друго предизвикателство се крие в това, че тъй като заплахата от някои болести намалява, хората не виждат необходимост от извършването на профилактични дейности. Такъв е например случаят с някои детски инфекциозни заболявания, като морбили и заушка. Тъй като все повече хора решават децата им да не бъдат ваксинирани срещу тези болести, те се завръщат. Много от заболяванията, за които съществува риск да се появят отново по този начин, са най-опасни за децата и младите хора.

Някои детерминанти за инфекциозните болести в Европа

Променящо се население: делът на възрастните хора, които често пъти не успяват да преодолеят без усложнения заразните болестите, нараства; има значителна имиграция и много международни пътувания, които могат да създадат условия за разпространението на инфекциозните болести; по-голямата урбанизация води до по-бедни зони във вътрешността на градовете, струпване на хора и рискове от инфекциозни заболявания.

Социални условия: бедните, безработните и хората, които нямат подходящо жилище, са изложени на по-голям риск от някои болести. Социалното неравенство може да се повиши в бъдеще, което би означавало повече групи с по-висок риск от някои инфекциозни заболявания.

Начин на живот: по-големият брой туристически и бизнес пътувания увеличават риска от вноса на болести; „небезопасният секс“ е основен рисков фактор

за инфекциите, предавани по полов път и ХИВ/СПИН, които се увеличават много бързо в някои части на Европа; злоупотребата с наркотици е основен рисков фактор за хепатит, ХИВ/СПИН, инфекции, предавани по полов път, и сепсис; промените в поведението на потребителите води до повече чревни инфекции.

Физическа околна среда, технология и търговия: промените в околната среда, екологичните и климатичните промени (които могат да окажат въздействие върху някои инфекциозни болести), ще се ускоряват с глобалното затопляне; усъвършенстванията в технологиите доведоха до намаляване на някои болести (като холера), но и до увеличаване на други (като Легионерска болест); модерните методи за производство на храни и световният пазар на храни може да доведат до големи огнища на чревни инфекции, които е трудно да бъдат контролирани, тъй като хранителните продукти се транспортират из целия свят и понякога се складира за дълго време.

Нови открития

Новото медицинско знание показва, че някои медицински състояния (като рак, язви) са свързани с инфекциозни болести. Днес например се счита, че до 20-25 % от всички ракови заболявания може да имат инфекциозен произход. Това значи, че медицинските специалисти от различни дисциплини трябва да си сътрудничат по-тясно.

Икономика

Инфекциозните болести имат много големи икономически последици за държавите от ЕС. Въпреки че

няма проучвания за пълните разходи за инфекциозните болести в ЕС като цяло, има такива проучвания за отделни страни. Например лечението на инфекциозните болести в Англия струва на националното здравеопазване на Обединеното кралство около 6 милиарда британски лири годишно; избухването на епидемия от тежък остър респираторен синдром (ТОРС) през 2003 г. е струвало по всяка вероятност на Китай и Канада около 1% от техните брутни национални продукти; спонгиформната енцефалопатия по говедата (СЕГ) в Обединеното кралство е струвала близо 6 милиарда евро. Въпреки че са необходими повече данни за икономическите последици от инфекциозните болести, е ясно, че те са много сериозни.

Среща на Управителния Съвет

Цели и действия — Стратегически план на ECDC 2007—2013 г.⁴

Дългосрочният стратегически план на ECDC е разработен, за да даде насока на цялата негова работа. Всички годишни работни планове са базирани на и съобразявани със дългосрочните цели всяка година. Съдържанието на плана е съставено с оглед на финансовите средства, които ECDC очаква да има на свое разположение. Планът е разделен на два периода.

През първия период, от 2007 до 2009 г., ECDC поставя акцента върху изграждането на своите собствени функции и дейности и установяването на силни връзки с ЕС и държавите-членки, както и с други партньори (напр. СЗО). ECDC работи върху функциите на общественото здравеопазване в ЕС и държавите-членки (като надзор, обучение на медицински специалисти, научно знание за профилактиката и контрола на инфекциозните болести). ECDC работи също върху

основни „инструменти“ за научна работа, като бази данни, мрежи и научни методи. Приоритетните заболявания през този период на работа са грип, ХИВ и СПИН, ваксинапредотвратими заболявания (особено морбили и други подобни „детски болести“⁵), както и вътреболничните инфекции.

През втория период, от 2010 до 2013 г., ECDC ще разшири акцента върху борбата със специфичните болести. Това ще включва изграждане на база данни с информация за най-ефективните начини за профилактика и контрол на някои заболявания; разглеждане на техните „детерминанти“ и опит за оценка на вероятните последици (сегашни и бъдещи) от тях. Приоритетите през този втори период може да се наложи да бъдат уточнени, ако опитът на ECDC през първия период покаже, че това е необходимо.

4. Настоящата първа Стратегическа многогодишна програма обхваща периода 2007—2013 г. Тя е съгласувана с Втората програма за действия на Общността в областта на здравето (2007—2013 г.). Тя е също в съответствие с настоящата политика и приоритетите на ЕС в сектора на общественото здравеопазване.

5. Всички европейски страни имат политики за ваксиниране на децата срещу инфекциозни болести като морбили, заушка, рубела, дифтерия, коклюш (магарешка кашлица) и пр. Важно е да се отбележи обаче, че възрастните също може да се заразят от тези болести, особено ако не са били ваксинирани срещу тях в детството си.

Експерти на ЕСДС в действие на полева мисия

„Целевият“ подход на ЕСДС

Работата по Стратегическата многогодишна програма беше разделена на седем целеви области. Всяка цел има също няколко прикрепени към нея действия, които ЕСДС възнамерява да осъществи за постигането на целта.

ЕСДС избра този подход с използването на гъвкави цели с конкретни резултати по няколко причини:

Посочване на целите:

- По-лесно се вижда какво се опитва да постигне ЕСДС и как възнамерява да го постигне.
- Позволява да се измерят резултатите, така че лесно да се види дали целта е била постигната или не.
- Дава на ЕСДС и на хората, които работят с него, ясен план с подробни указания какво трябва да се направи.

- Кара хората, отговарящи за постигането им, да обмислят различни начини за осъществяване на резултатите.
- Подобрява научното мислене, като насърчава хората да си дадат сметка къде сме сега, какво искаме да постигнем и как можем да го постигнем.
- Може да се актуализира с напредването на работата и натрупването на повече научни данни и знания.

Целите и дейностите са дадени на уебсайта на ЕСДС само на английски език. По-долу е даден кратък преглед на всяка цел и на причините, поради които тя е била избрана. Прегледът посочва също някои от по-важните действия, които ЕСДС предприема за постигането на целта.

Целевите области са разделени на три групи, които отразяват основната работа на ЕСДС, свързана със създаване на научно знание, засилване на функциите на общественото здравеопазване и развитие на партньорството.

Група 1

Създаване на знание

Има само една цел в тази група.

Цел 1 поставя акцента върху разширяване на научното знание за профилактиката и контрола на повече от 55 инфекциозни болести (вж. каре 2), които ECDC активно следи. Тези заболявания са разделени на групи в зависимост от детерминантите на болестта. Тези групи понастоящем включват:

- Инфекции, предавани по полов път, включително ХИВ/ СПИН и вируси, пренасяни по кръвен път (например хепатит);
- Остри инфекции на дихателните пътища;
- зоонози и чревни инфекции;
- Нови заболявания и заболявания, пренасяни от вектори-паразити;
- ваксинапредотвратими заболявания;
- Инфекции, свързани със здравните грижи (вътрешболнични), и антимикробна резистентност.

Тази цел определя четири области на действие и посочва, че до 2013 г. ECDC ще разполага с много повече научно знание във всяка област.

Първата област на действие поставя акцента върху увеличаване на знанието, свързано със здравните, икономическите и социалните последици от изброените различни инфекциозни болести върху хората и обществата. Съществуват големи пропуски в надеждността и пълнотата на настоящите данни в тази област. За да може да се планират и подреждат по

приоритет действията, тези пропуски трябва да бъдат запълнени. Твърде малко се знае например за икономическите последици от инфекциозните болести, както и за различните последици от тях за отделните географски зони и групи население.

Втората област обхваща научното разбиране за „детерминантите“ на отделните болести. Има много фактори, които влияят върху появата и разпространението на различните болести и върху това колко заразни са те (т.н. детерминанти). Биологичните фактори включват патогенния агент, антибиотичната устойчивост, генетиката, възрастта, пътя на разпространение (въздух, храна, вода, насекоми и пр.). Тези фактори се влияят на свой ред от други социални, икономически и екологични фактори, като качество на жилищните условия, вода, въздух, храна, пътувания, достъп до здравни служби и глобалните промени на климата и околната среда. Повече трябва да се знае за това кои от тези детерминанти са най-важни и как те взаимодействат помежду си. Такова знание ще помогне да се определят най-добрите начини за намаляване на ефекта на всяка от детерминантите.

Третата област обхваща научни данни за най-добрите методи за профилактика и контрол на отделните инфекциозни заболявания. Известни са много методи за профилактика и контрол, но някои от тях действат по-добре от другите или са с по-добро съотношение между качество и разходи. Необходимо е да се направят проучвания, за да се установи кои методи са ефективни и защо, както и колко струват. Има също голяма необходимост да се търсят други, по-добри методи за профилактика и контрол.

Четвъртата област обхваща помощ за държавите-членки в борбата им срещу инфекциозните болести. ECDC прави това, като помага на страните да обменят научно знание и опит. ECDC освен това изготвя набор от стандарти, които държавите-членки може да използват за подобряване на качеството на своята работа в борбата с инфекциозните болести. ECDC улеснява координацията между държавите-членки и институциите на ЕС.

Ваксинация срещу сезонен грип

Заболявания, обхванати от научната работа на ECDC

Инфекции на дихателните пътища

грип, туберкулоза, легионелоза.

Инфекции, предавани по полов път и вируси, пренасяни по кръвен път

хламидиози, гонококови инфекции, хепатит Б, хепатит С, ХИВ/ СПИН и сифилис.

Зоонози и чревни инфекции

Кампилобактериоза, криптоспоридиоза, инфекция с ентерохеморагична *Escherichia coli* (EHEC), норовирус инфекция, салмонелоза, хепатит А и Е, листериоза, ботулизъм, бруцелоза, болест на Кройцфелд-Якобс и други трансмисивни спонгиформни енцефалопатии (TSE), шигелоза, токсоплазмоза, трихинелоза и йерсиниоза, антракс, холера, туларемия, ехинококоза, жиардиоза, лептоспироза.

Нови заболявания и заболявания, пренасяни от вектори-паразити

Малария, Ку-треска, чикунгунска треска, треска „Ханта“, „Денга“ и жълта треска, треска от западен Нил, борелиоза, енцефалит, пренасян от кърлежи (TBE), чума, Тежък остър респираторен синдром (ТОРС), вариола, вирусни хеморагични трески, появяващи се/други заболявания от неизвестен произход.

Ваксинапредотвратими заболявания

Хемофилус инфлуенце тип В, морбили менингококова болест, заушка, коклюш, рубеола, пневмококова инфекция (инвазивна), дифтерия, тетанус, полиомиелит, бяс, ротавирусна инфекция, варицела, човешки папилома вирус (HPV).

Инфекции, свързани със здравеопазването, и антимикробна резистентност

Нозокомиална инфекция, инфекции от патогени, причиняващи антимикробна резистентност.

Засилване на функциите на общественото здравеопазване

Втората група цели са насочени към развиване на функциите на общественото здравеопазване — въвеждане на нови функции и работни практики, където е необходимо, създаване на връзки между съществуващите функции и институции, изграждане на мрежи. Тази работа ще бъде приоритетна през първия период на програмата, тъй като силното здравеопазване ще е съществено за останалите дейности. Силните институции и функции на общественото здравеопазване са жизненоважни например за успеха на работата по цел 1 при овладяване на отделните инфекциозни болести.

В тази група има шест цели, които включват надзор, научна помощ, подготовка за и овладяване на избухване на епидемии от инфекциозни болести, обучение и комуникация относно инфекциозните болести.

Цел 2 е във връзка с надзора — това е процесът на проследяване на инфекциозните болести на територията на Европа и по света, за да се даде възможност на институциите на ЕС и на държавите-членки да вземат ефикасни мерки за защита на своите граждани. Следят се променящите се профили на болестта, избухването на епидемии, измененията в съществуващите болести и пр.

В момента има много институции и държави, осъществяващи надзор на територията на Европа. Всяка една е създала свой собствен начин на работа и събира различна информация (данни) по различни начини. Но не всички събрани данни са с едно и също качество. Това затруднява обобщаването на всички данни с цел да се създаде обща картина на случващото се. ECDC ще поеме

през следващите години отговорността за надзора на всички инфекциозни болести в ЕС. Центърът има за цел да гарантира, че всички различни мрежи, бази данни, начини на работа и пр. може да бъдат организирани и координирани така, че да се получават данни, които са точни и използвани. Заедно с Европейската комисия ECDC координира процес, насочен към подреждане на болестите по приоритет, за да следи списъка и да гарантира редовното му актуализиране. Специално внимание се отделя на гаранцията, че ранните предупредителни сигнали за епидемия или ново заболяване (или изменения в поведението на дадена болест) няма да бъдат пренебрегнати. Накрая ECDC гарантира, че необходимият обем информация ще се предоставя на хората и институциите, които имат нужда от него, навреме и с необходимите подробности.

Цел 3 включва науката и прогнозирането, като предупреждава за бъдещи заплахи от инфекциозни болести и др. Макар да се извършват много научни изследвания и други дейности в ЕС, те са пръснати в различни институции и държави-членки. ECDC създава улеснения на всички за обмена и съгласуването на тяхната работа и информация. Извършена е много лабораторна работа, насочена към причините за инфекциозните болести, как те се разпространяват, как могат да бъдат лекувани и пр. ECDC има за цел да насърчи повече изследователска работа извън лабораториите, насочена към най-добрите начини за профилактика и контрол на инфекциозните заболявания. Също така резултатите от тази работа трябва да се предоставят на всички държави-членки и институции на ЕС, на които те са необходими. За да направи възможно това,

Семейство с дете след вакцинация в педиатричен център

ECDC работи върху усъвършенстване на научноизследователските методи и доказателства и предоставя допълнителна помощ на лабораториите на общественото здравеопазване на територията на Европа. ECDC служи като център за научни знания, изследвания и консултации. ECDC организира освен това проучвания в области, в които е необходима повече информация, и дава указания за научните изследвания.

Цел 4 включва заплахите от инфекциозни болести — тяхното откриване, подготовката за евентуално избухване на епидемии от инфекциозни болести и предпазване на гражданите на ЕС от тях. Тя включва проучването и контрола на епидемии от инфекциозни болести, които потенциално заплашват няколко държави от ЕС. Специално внимание се отделя на откриването и проверката на ранните предупредителни сигнали, възникнали на всяка точка от света и сочещи възможно начало на нова епидемия от инфекциозна болест, подобна на ТОРС през 2003 г. или нов вирус на инфлуенца, който може да причини пандемия.

Има голям брой различни институции на ЕС и институции на общественото здравеопазване в държавите-членки, които участват в борбата срещу инфекциозните болести, като всички те работят по различни начини.

ECDC допринася за координацията между всички тези различни институции, така че откриването и реакцията на епидемиите от инфекциозни болести са по-систематични и ефикасни. Въвеждат се нови методи за обучение във връзка с епидемиите, като интернет и съвременните информационни технологии. ECDC е изградил ефикасна система за ранно предупреждение и оказва помощ на институциите на ЕС и на държавите-членки при откриването на епидемични огнища.

ECDC предлага консултации и помощ на държавите-членки и институциите на ЕС при овладяване на епидемиите от инфекциозни болести и при изготвяне на планове за възможни бъдещи епидемии. Той мобилизира екипи от експерти, които се изпращат на място в помощ на действията по изследване и контрол не само в ЕС, но при поискване и в международен мащаб.

Цел 5 включва обучението. Всички държави-членки имат различни истории и използват различни подходи в работата си по профилактиката и контрола на инфекциозните болести и за овладяване на епидемиите. Новите заплахи от инфекциозни болести обаче доказаха необходимостта от по-добре координирани действия. Обучението предлага възможност на хората да обменят опит, а за сътрудниците на различните институции и публични служби — да разговарят помежду си и да определят каква роля играе всяка от тях в борбата срещу инфекциозните болести.

ECDC е координатор на Европейската програма за обучение по интервенционна епидемиология (EPIET). Понастоящем между 16 и 20 стипендианти се записват в двегодишната програма всяка година, като се изпращат на работа в институт за надзор на общественото здраве в друга държава-членка. По време на двегодишното си назначение те се обучават от старши епидемиолог, като същевременно практикуват епидемиология на място в реални ситуации, придобивайки по този начин ценен опит.

Информационен щанд на ЕСДС

Освен това ECDC участва в разработването на краткосрочни програми за обучение, помагайки на държавите от ЕС да засилят своя капацитет от човешки ресурси. Това включва установяване на връзки между обучаващите институции.

Цел 6 включва комуникацията за инфекциозните болести. Според тази цел до 2013 г. ECDC трябва да стане главният източник на информация на европейско равнище за инфекциозните болести. ECDC трябва да предоставя също помощ на националните действия за здравна комуникация и да стане център на компетентност по добрата практика в комуникацията при рисковете от извънредни ситуации.

Има две основни целеви публики за комуникацията на ECDC: експертите в областта на общественото здравеопазване (включително експертите в националните органи и по-широката общност, работеща в общественото здравеопазване) и широката общественост (където медиите действат като един от главните канали на информация за обществеността). ECDC ще предоставя различна информация за всяка от тези публики, като използва най-подходящите методи и канали за комуникация, с които разполага.

ECDC комуникира с експертите в областта на общественото здравеопазване чрез големи научни симпозиуми и конференции. В интернет ECDC публикува научна информация за инфекциозните болести. Това включва данни за заболяемостта от инфекциозни болести, фактологични материали и информационни листовки, оценки на риска, новини за избухнали епидемии и доклади по въпросите, свързани с профилактиката и контрола на болестите. ECDC действа като централен ресурс за научни данни и знания за инфекциозните болести. ECDC има също отправки към националните уебсайтове и уебсайтовете на ЕС за по-ефикасен обмен на знания. Целта на ECDC е да улесни експертите в областта на общественото здравеопазване при получаването на информацията, от която те се нуждаят по всички аспекти на инфекциозните болести.

За широката общественост и за медиите ECDC признава тяхната нужда от информация, която да е както надеждна, така и точна. Когато избухне епидемия, обществеността и медиите ще поискат бърз достъп до тази информация. Здравните органи трябва да се отнасят открито и честно към тези публики, за да спечелят тяхното доверие.

ECDC може да подпомага дейностите по здравна комуникация на държавите-членки, като предоставя специализирано обучение по теми като комуникация по време на извънредни ситуации за общественото здраве. ECDC може да разработи набори от инструменти, които да помогнат на държавите-членки да комуникират по конкретни теми, и може дори да окаже помощ за съвместни кампании. ECDC помага на държавите-членки да обменят информация с органите на равнище ЕС и помежду си и поощрява разработването на съвместни медийни линии, където това е подходящо. ECDC може също да установява връзка между националните длъжностни лица, журналистите и издателите за по-ефикасен обмен на опит и научно знание.

Група 3

Развитие и поддържане на партньорства

Тази група съдържа само една цел, **цел 7, която включва сътрудничество и изграждане на партньорства**. Много от „детерминантите“ на инфекциозните болести са свързани с други сектори, като жилищно строителство, безопасност на храните, земеделие или екологични агенции. Те всички трябва да работят заедно, за да се преборят със заплахите, създавани от инфекциозните болести. Никой не би могъл да се справи само със собствени усилия. Въпреки че отделните държави може да имат свои собствени проблеми, неизбежно има страни с подобни проблеми, които могат да обменят научно знание и опит.

Започвайки работата си по борбата с инфекциозните болести в глобален мащаб, на ECDC ще се наложи да работи с по-широк кръг институции, които работят също на глобално равнище.

Среща с партньори на ЕСДС

Заклучение

С нарастването на заплахите от инфекциозни болести се очаква настоящата Стратегическа многогодишна програма да помогне на ECDC да играе ръководна роля в работата на ЕС и държавите-членки за поддържане на здравето на гражданите. Програмата е достатъчно гъвкава, за да посрещне предизвикателствата, които може да се появят в бъдеще. Изложените цели улесняват проследяването на напредъка и постиженията на ECDC и са гаранция, че всичко необходимо ще бъде направено. Надяваме се също, че настоящата програма ще вдъхновява и ще даде положителна насока на персонала и партньорите на ECDC в борбата срещу инфекциозните болести.

Как да получите публикациите на Европейския съюз?

Платени публикации:

- чрез EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- от близката книжарница, като посочите заглавието, името на издателя и/или ISBN номера;
- като се обърнете пряко към един от нашите разпространители. За да получите координатите им, посетете следния адрес: <http://bookshop.europa.eu> или изпратете факс на следния номер: +352 2929-42758.

Безплатни публикации:

- чрез EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- от представителствата или делегациите на Европейската комисия. За да получите координатите им, посетете следния адрес: <http://ec.europa.eu/> или изпратете факс на следния номер: +352 2929-42758.

ISBN 978-92-9193-132-3

9 789291 931323

■ Служба за публикации

TQ-81-08-456-BG-C

**Европейски център за профилактика
и контрол върху заболяванията (ECDC)**

Пощенски адрес:
ECDC, 171 83 Stockholm, Sweden

Адрес за посещения:
Tomtebodavägen 11A, Solna, Sweden

Телефон +46 (0)8 58 60 1000
Факс +46 (0)8 58 60 10011
www.ecdc.europa.eu

Агенция на Европейския съюз
www.europa.eu

Тази брошура е публикувана на следните езици:

английски, български, гръцки, датски, естонски,
ирландски, исландски, испански, италиански, латвийски,
литовски, малтийски, немски, нидерландски, норвежки,
полски, португалски, румънски, словашки, словенски,
унгарски, фински, френски, чешки и шведски.